

Mötesordlista

Acklamation	Det vanligaste sättet att fatta beslut på, genom ja-rop. Jämför <u>votering</u> .
Adjungera	Låta utomstående personer vara närvarande vid styrelsemöte. De har då ofta <u>yttrande-</u> och <u>förslagsrätt</u> men ej <u>rösträtt</u> . Adjungeringen kan gälla visst sammanträde, del av sådant eller viss tid. Beslut om adjungeringen fattas av styrelsen.
Absolut majoritet	Mer än hälften av rösterna. Se <u>majoritet</u> .
Ajournera	Uppskjuta ett möte till en senare tidpunkt. Ajourneringen kan bestämmas till 10 minuter, en timme, en dag, en vecka etc. När mötet återupptas är det formellt samma möte som fortsätter, även om det inte är samma personer som är närvarande vid båda tillfällena.
Ansvarsfrihet	En <u>styrelse</u> beviljas ansvarsfrihet av <u>årsmötet</u> sedan mötesdeltagarna tagit del av styrelsens och revisorernas berättelser och därefter haft tillfälle till en fri och öppen debatt i frågan. Ansvarsfrihet beviljas en styrelse som har utfört sitt arbete utan allvarliga förseelser. Det innebär att styrelseledamöterna inte senare kan ställas till ansvar för något som hänt under det år de beviljats ansvarsfrihet för.
Att-sats	Kärnan, själva kravet, i ett <u>yrkande</u> , en <u>motion</u> eller <u>proposition</u> , skrivs oftast i formen av en att-sats, en mening som inleds med ordet att.
Avslag	Förkastande av <u>yrkande</u> , <u>motion</u> eller <u>proposition</u> .
Beslut	Avgörande i en fråga, dvs det <u>styrelsen</u> eller mötet enats om.
Beslutsför	Se <u>beslutsmässig</u> .
Beslutsgång	Sätt att fatta beslut på: vanligen försöker man först fatta beslut med <u>acklamation</u> , går inte detta görs en <u>försöksvotering</u> (öppen <u>omröstning</u>), om inte heller detta är möjligt tillämpas votering (sluten omröstning).
Beslutsmässig	En föreningsstyrelse där minst hälften av ledamöterna samt ordförande eller vice ordförande är närvarande, är enligt stadgarna beslutsmässig, dvs den har rätt att fatta beslut.
Besvara	En <u>motion</u> anses besvarad om man anser att kraven som ställs i densamma redan är tillgodosedda.
Bifall	Accepterande, godkännande av <u>yrkande</u> , <u>motion</u> , eller <u>proposition</u> . Motsatsen kallas <u>avslag</u> .
Bordläggning	Beslut att uppskjuta ett ärende till ett senare möte.

Dagordning	Förteckning över ärenden som ett möte ska behandla. Dagordningen fastställs slutgiltigt av mötet. Kallas även föredragningslista. I vissa fall görs skillnaden att föredragningslistan omfattar endast en dag medan dagordningen omfattar flera.
Enkel majoritet	Mer än hälften av rösterna. Se <u>majoritet</u> .
Firmatecknare	Person som har rätt att teckna avtal, eller t ex göra utbetalningar i föreningens, organisationens eller bolagets namn.
Fullmakt	Kan ges skriftligt (att t ex rösta) av icke närvarande medlem. I vissa stadgar står inskrivet att röstning med fullmakt inte är tillåten eller att möte utgörs av de närvarande.
Fyllnadsval	Tillsättande av styrelsepost efter någon <u>förtroendevald</u> som avgått innan <u>mandatperioden</u> löpt ut.
Föbundsstämma	Föreningens eller organisationens högsta beslutande organ. Kallas ofta för Årsmöte, Stämma eller Kongress.
Föredragningslista	Se <u>dagordning</u> .
Förening	Varje medlem i en organisation ingår i regel i en förening. Föreningen är organisationens minsta beståndsdel.
Förslagsrätt	Rätt att komma med förslag till styrelse- eller <u>årsmöte</u> . Kallas även yrkanderätt. Alla medlemmar har som regel förslagsrätt (genom att man kan <u>motionera</u>) till årsmöte inom sin förening, sin distriktsorganisation och den nationella organisationen.
Försöksvotering	Brukar göras sedan votering begärts för att man skall slippa sluten <u>omröstning</u> som är mer omständlig. Försöksvotering sker i regel med handuppräckning.
Förtroendevalda	Av <u>årsmötet</u> utsedda personer (t ex styrelseledamöter och <u>ordförande</u>).
Huvudförslag	Se <u>kontrapositionsvotering</u> .
I förening med	Tillsammans med. Kassören har t ex i bland endast tillåtelse att teckna firman (föreningen) i förening med <u>ordförande</u> . Båda måste då skriva under för att avtalet etc ska gälla.
Justera	Kontroll av att mötesprotokollet är riktigt, dvs att det överensstämmer med vad som verkligen beslutades. Ett <u>protokoll</u> är inte giltigt förrän efter justering. Justering görs av person som mötet väljt till justerare
Justerare	Person som kontrollerar att mötesprotokollet är riktigt, dvs att det överensstämmer med vad som verkligen beslutades. Ett <u>protokoll</u> är inte giltigt förrän efter att det <u>justerats</u> .
Jämkning	Sammanförande av två likartade <u>yrkande</u> till ett. Kan föreslås av ordföranden men måste godkännas av dem som gjort yrkandena.
Kallelse	Meddelande till medlemmarna i t ex en styrelse om tid och plats för styrelsemöte. <u>Ordförande</u> är oftast ansvarig för att kallelse görs, dvs hon är "sammankallande".

Konsensus	När mötet är helt enigt om ett beslut, dvs alla tycker detsamma i en fråga.
Konstituering	Fördelning av olika uppdrag inom en styrelse. <u>Ordförande</u> väljs på årsmötet medan övriga poster (vice ordf, sekreterare, kassör) fördelas inom styrelsen.
Kontrapositionsvotering	<u>Voteringar</u> som görs för att få fram ett motförslag till huvudförslaget (i regel styrelse- eller utskottsförslaget) i huvudvoteringen. Två av förslagen sätts mot varandra åt gången tills ett enda förslag är kvar. Detta förslag ställs mot huvudförslaget. <u>Propositionsordningen</u> måste fastställas av mötet.
Kontrareplik	Kort inlägg av person som tidigare haft talan och som har bemöts av en <u>replik</u> .
Kvalificerad majoritet	Se <u>majoritet</u> .
Lägga något till handlingarna	Innebär att ärendet noteras i <u>protokollet</u> utan att vidare beslut tas i frågan. Föregående mötes protokoll och rapporter är exempel på dokument/ärenden som oftast endast läggs till handlingarna.
Majoritet	Flertalet vid en <u>omröstning</u> . Majoritet kan vara relativ, d v s innebära det förslag som har fått fler röster än övriga förslag; absolut majoritet (enkel majoritet), då det krävs flertalet av det sammanlagda antalet avgivna röster; eller kvalificerad, då det krävs 2/3 eller 3/4 eller 4/5 av de avgivna rösterna. Vid stadge- eller avgiftsbeslut är kvalificerad majoritet vanlig (anges oftast i stadgar). .
Mandatperiod	Tidsperiod som <u>förtroendevald</u> (ex ordförande, styrelseledamot) väljs för, ofta två år.
Minoritet	Mindre antal röster vid t ex en omröstning.
Motion	Förslag (oftast skriftligt) till t ex årsmötet från enskild person eller grupp av personer.
Nominering	Förslag på personer till förtroendeposter, som t ex ordförande eller styrelseledamot.
Ny fråga	Fråga som inte väckts i vare sig <u>motion</u> eller <u>proposition</u> . Nya frågor får inte tas upp på <u>årsmöte</u> eftersom frågan inte hunnit beredas. Det som inte är närvarand har ju inte haft möjlighet att tycka till.
Omröstning	Röstning. Omröstning kan vara öppen, genom t ex handuppräknning, eller sluten, t ex med hjälp av röstsedlar. Sluten omröstning förekommer regelmässigt vid personval.
Ordförande	Person som av t ex föreningsårsmöte utsetts att leda en förening. Ordförande ska skiljas från mötesordförande som är en person som endast utsetts att leda ett möte.
Ordningsfråga	Fråga som handlar om hur mötet genomförs, exempelvis yrkande om <u>streck i debatten</u> , <u>ajournering</u> för lunch, sakupplysning eller propositionsordning. En ordningsfråga går före talarna i talarlistan.
Paragraf	Man brukar dela in protokollet i paragrafer, d v s olika delar som behandlar en sak var.
Plenum	Förhandlingar i plenum, innebär att alla röstberättigade

	samlas i kongressalen för att fatta beslut.
Presidium	De som leder ett större möte. Består ofta av ordförande, vice ordförande, sekreterare och vice sekreterare.
Proposition	<u>Styrelsens</u> förslag till <u>årsmöte</u> , distriktsmöte eller <u>Riksårsmötet</u> . Proposition kan också allmänt betyda förslag.
Propositionsvägran	Om någon föreslår någonting som strider mot stadgarna eller som är en <u>ny fråga</u> så skall ordföranden vägra ställa <u>proposition</u> . Detta innebär att ordföranden inte tar upp förslaget. Mötet måste dock godkänna ordförandes förslag till propostionsvägran.
Propositionsordning	Den ordning i vilka framförda förslag ställs under beslut. Ordningen föreslås av ordföranden och fastställs av mötet. Se <u>kontrapositionsvotering</u> .
Protokoll	Skriftlig handling, förd av sekreterare, som är en redogörelse för vad som skett under ett möte. Vanligtvis antecknas endast frågans innehåll samt beslut (beslutsprotokoll). Någon gång kan även diskussionen refereras (diskussionsprotokoll). Protokoll skrivs helst ut på dator eller maskin och protokollen förvaras på säkert ställe. Protokollet måste <u>justeras</u> av <u>justeraren</u> för att bli giltigt.
Redaktionskommitté	Kommitté som, under t ex <u>Förbundsstämma</u> , gör förslag till uttalanden samt justerar förslag till text inför beslut etc.
Remiss	Överlämnande av ärende till någon instans, t ex styrelse, för utredning eller kommentar. Kan också betyda själva resultatet av en utredning. Jämför <u>återremiss</u> .
Replik	Kort inlägg av person som känner sig personligt angripen från talarstolen. Kallas även genmäle. Replik bryter <u>talartalan</u> . Se <u>kontrareplik</u> .
Reservation	Kan anmälas i samband med beslut och innebär att man tydligt vill markera att man tar avstånd från beslutet. Reservation kan vara blank eller motiverad. Reservation skall tas till protokollet. En annan form av reservation är att anmäla och få antecknat att man ej deltagit i beslutet.
Resolution	En skrivelse där mötesdeltagarna, på t ex ett <u>Förbundsstämma</u> , talar om vad de anser och vad de vill ha gjort.
Revision	Granskning av <u>styrelsens</u> förvaltning. Granskningen omfattar främst den ekonomiska förvaltningen men även verksamheterna i övrigt, s k sakrevision. Revisionen görs av revisorer som väljs av årsmötet.
Revisor	Se <u>revision</u> .
Röstlängd	Förteckning över de röstberättigade på ett årsmöte. Endast de personer som finns med i röstlängden har rösträtt och därmed möjlighet att fatta beslut på <u>årsmötet</u> .
Rösträkning	Räkning av rösterna vid <u>försöksvotering</u> eller slutna <u>omröstning</u> (votering).
Rösträknare	De personer som utses vid ett möte för att räkna samman de avgivna rösterna, vid eventuell <u>försöksvotering</u> eller slutna <u>omröstning</u> (votering).

Rösträtt	Rätt att rösta på t ex styrelse- eller <u>årsmöte</u> .
Sakupplysning	Uppllysning som kan vara till nytta för de närvarande vid ett årsmötet; en sakupplysning går före i <u>talارlistan</u> .
Stadgar	Handling som fastställer under vilka former en förening skall arbeta. Stadgarna skall finnas tillgängliga för varje medlem. Stadgeändring kan oftast ske endast genom <u>kvalificerad majoritet</u> .
Streck i debatten	Om man anser att det pratats nog i en fråga kan streck i debatten begäras. Ordförande tar då upp denna fråga och om mötet <u>bifaller</u> detta avslutas debatten efter att alla <u>yrkanden</u> och <u>talارlistan</u> justerats, dvs alla som har yrkanden får presentera dem och därefter får alla som så önskar sätta upp sig på talارlistan. Därefter sättes streck i debatten, dvs ingen ytterligare får sätta upp sig på talارlistan.
Styrelse	De personer som utsetts av <u>årsmötet</u> att handlägga en förenings angelägenheter mellan årsmötena.
Suppleant	Ersättare i t ex styrelse. Suppleant inträder för ordinarie ledamot då denne har förhinder. I många föreningar kallas suppleanterna till alla sammanträden och har då <u>ytt-rande-</u> och <u>förslagsrätt</u> men inte <u>rösträtt</u> . Då suppleanten ersätter någon i styrelsen har de däremot även röst-rätt. I vissa fall är suppleanten personlig och inträder endast istället för viss ledamot.
Talarlista	Lista, som förs av mötesordförande, över de som begärt ordet under ett möte.
Teckna förening	Innebär att skriva under något i föreningensnamn, dvs att vara föreningens <u>firmatecknare</u> .
Tidsbegränsning	Maximitid för anförendenas längd. Kan beslutas av t ex årsmöte. Regleras ofta i <u>arbetsordningen</u> .
Tilläggsatt-sats	Ett tillägg till tidigare <u>yrkande</u> , <u>motion</u> eller <u>proposition</u> . Tilläggsatt-satsen måste gå i yrkandets, motionens eller propositionens anda, annars är den att betrakta som <u>ny fråga</u> .
Utslagsröst	Tillkommer ofta ordföranden vid lika röstetal varigenom det förslag ordföranden röstat på vinner. Ordföranden kan sålunda i vissa lägen ha två röster. Metoden används ej vid personval, då avgör istället lotten.
Valberedning	Kommitté, i regel utsedd av <u>årsmötet</u> , för utarbetande av förslag till val av bl a styrelseledamöter vid kommande årsmöte.
Verksamhetsplan	Plan för hur föreningen/organisationen skall arbeta under det närmaste året/åren.
Verksamhetsberättelse	Redogörelse från styrelse över viktigare händelser under det gångna året. Underställs <u>årsmötet</u> för godkännande.
Votering	Räkning av rösterna. Skall alltid göras då någon begär det. Då votering begärs görs först en s k <u>försöksvotering</u> genom handuppräknning. Begärs votering även efter detta sker voteringen (sluten <u>omröstning</u>). Jämför <u>ack-lamation</u>
Yrkande	Ett yrkande är detsamma som ett förslag under ett

	möte.
Yttrande	Styrelsens utlåtande över exempelvis en <u>motion</u> .
Yttranderätt	Möjlighet att yttra sig på styrelse- eller <u>årsmöte</u> . Jämför <u>förslagsrätt</u> och <u>rösträtt</u> .
Årsmöte	Det stora årliga mötet som är en förening eller organisations högsta beslutande organ, t ex föreningsårsmöte eller <u>förbundsstämma</u> (på nationell nivå). På årsmötet diskuteras <u>styrelsens</u> och <u>revisorernas</u> skriftliga berättelser och en ny styrelse väljes.
Återremiss	Ett utrett förslag återförvisas för ytterligare utredning.